

Znak: WZPS-3.431.2.1.2025.EG
Szczecin, 02.06.2025 r.

Pani

Małgorzata Korzeniec

Kierownik

**Środowiskowego Domu Samopomocy
w Chojnie**

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 22 pkt 8 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej¹ oraz rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej² zespół inspektorów Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie przeprowadził w dniach 3-5 marca 2025 r. kontrolę kompleksową w Środowiskowym Domu Samopomocy w Chojnie. Kontrolą objęto zagadnienia dotyczące organizacji i funkcjonowania ww. jednostki, w okresie od 1 stycznia 2024 r. do dnia zakończenia kontroli, oraz sposób realizacji zalecenia pokontrolnego wydanego po kontroli kompleksowej przeprowadzonej w 2019 r. W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli, podpisanym bez zastrzeżeń 17 kwietnia 2025 r., przedstawiam Pani wystąpienie pokontrolne.

Działalność Środowiskowego Domu Samopomocy w Chojnie w zakresie objętym kontrolą oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami³.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Chojnie jest dziennym ośrodkiem wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, mających trudności z funkcjonowaniem w życiu codziennym. Celem działalności Środowiskowego Domu Samopomocy jest zapobieganie nawrotom choroby psychicznej i przystosowanie do funkcjonowania w środowisku m.in. poprzez wsparcie psychiczne i społeczne, przeciwdziałanie izolacji

¹ Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 2285 z późn. zm.

³ Przyjęto 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami, negatywna.

społecznej, aktywizację, przywrócenie umiejętności samodzielnego radzenia sobie w życiu, pomoc w zachowaniu struktury dnia, pomoc w przeciwdziałaniu degradacyjnym skutkom choroby.

Zgodnie z dokumentacją programową Środowiskowy Dom Samopomocy w Chojnie jest ośrodkiem wsparcia typu ABC, funkcjonującym jako jednostka organizacyjna Gminy Chojna. Organizację i zadania jednostki określają: Regulamin organizacyjny, Programy działalności (odrębnie dla każdego typu) oraz plany pracy na dany rok, opracowane w uzgodnieniu z Wojewodą Zachodniopomorskim oraz zatwierdzone przez jednostkę prowadzącą – stosownie do zapisów § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy⁴.

Sprawozdania z działalności kontrolowanej jednostki w okresie objętym kontrolą zostały sporządzone oraz przekazane do Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie oraz Urzędu Miejskiego w Chojnie w obowiązującym terminie – zgodnie z § 25 przywołanego rozporządzenia.

Ośrodek dysponuje 35 miejscami uzgodnionymi z Wojewodą Zachodniopomorskim. Na podstawie podpisanych porozumień międzygminnych z usług Środowiskowego Domu Samopomocy w Chojnie mogą także korzystać mieszkańcy Gmin Cedynia i Trzcińsko-Zdrój.

Na podstawie Zestawienia uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy w Chojnie wg stanu na dzień kontroli oraz losowo wybranej dokumentacji indywidualnej uczestników nie stwierdzono nieprawidłowości, co do zasadności skierowania tych osób do ośrodka. W okresie objętym kontrolą w sprawozdaniach przekazywanych za pośrednictwem Centralnej Aplikacji Statystycznej 13 osób zostało wskazanych przez kierownika jednostki jako osoby ze szczególnymi potrzebami, tj. z niepełnosprawnościami sprzężonymi lub/i ze spectrum autyzmu. Osoby te powinny posiadać dokumentację (w szczególności orzeczenie o niepełnosprawności) spełniającą wymogi określone w Wytycznych, wydanych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. W toku kontroli stwierdzono, że jedna z osób posiadała dokumentację, niezawierającą jednego z wymaganych elementów, co opisano w treści protokołu. Pismem z dnia 22 kwietnia 2025 r. przekazała Pani informację o uzupełnieniu dokumentacji, przesyłając kopię stosownego zaświadczenia. Odstępuję zatem od wydania zalecenia w tym zakresie.

Na dzień kontroli wskaźnik zatrudnienia zespołu wspierająco-aktywizującego w kontrolowanej placówce przy uwzględnieniu wszystkich pracowników zespołu wspierająco-aktywizującego jest zgodny z obowiązującym standardem określonym w § 12 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy, natomiast z

⁴ Dz.U. z 2020 r. z poz. 249

wyłączeniem pracowników przebywających na długotrwałym zwolnieniu – jest niższy niż wymagany. Stwierdzona nieprawidłowość skutkuje brakiem spełnienia wymogów określonych w § 12 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy. Przyczyną opisanej nieprawidłowości są trudności w pozyskaniu pracowników spełniających wymogi kwalifikacyjne, którzy mogliby być zatrudnieni na zastępstwo. Kierownik jednostki spełnia wymogi kwalifikacyjne wskazane w art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej oraz w § 9 ust. 1 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy. Nie wniesiono uwag do przygotowania zawodowego pracowników zespołu wspierająco-aktywizującego, w oparciu o przepisy określone w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych⁵. Na dzień kontroli pracownicy zespołu wspierająco-aktywizującego posiadali co najmniej trzymiesięczne doświadczenie zawodowe w pracy z osobami z zaburzeniami psychicznymi, wymagane na podstawie § 11 ust. 1 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy. Zgodnie z § 11 ust. 2 pkt 1, 2 i 3 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy pracownicy realizujący treningi umiejętności społecznych posiadali przeszkolenie i doświadczenie w tym zakresie. Na podstawie § 23 ust. 1 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy kierownik domu lub upoważniony przez niego pracownik organizuje, co najmniej raz na 6 miesięcy, zajęcia i szkolenie dla pracowników w zakresie tematycznym wynikającym ze zgłoszonych przez nich potrzeb, związanych z funkcjonowaniem domu. W toku kontroli stwierdzono, że tematyka szkoleń organizowanych w okresie objętym kontrolą oraz ich częstotliwość była zgodna z zapisami § 23 ust. 1 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy. Pracownicy Środowiskowego Domu Samopomocy w Chojnie posiadają także przeszkolenie w zakresie treningu umiejętności komunikacyjnych, w tym z wykorzystaniem alternatywnych i wspomagających sposobów porozumiewania się, a czterech pracowników przeprowadzających treningi umiejętności komunikacyjnych uczestniczy w szkoleniach w tym zakresie nie rzadziej niż co 3 lata – zgodnie z § 23 ust. 2 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy. Częstotliwość i tematyka spotkań zespołu wspierająco-aktywizującego odpowiada zapisom § 13 ust. 2 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy. Kontrolowana jednostka świadczy usługi w postaci indywidualnych i zespołowych treningów, zajęć z zakresu kształtowania umiejętności czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym. Treningi realizowane są zgodnie z potrzebami określonymi w indywidualnych planach postępowania wspierająco-aktywizującego, w formie indywidualnej lub grupowej. Zajęcia realizowane są m.in. w pracowniach:

⁵ Dz.U. z 2024 r. poz. 1683

stolarskiej, rękodzielniczej, plastycznej i rehabilitacyjnej. Stosownie do zapisów § 6 ust.1 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy przewidzianych jest 6 godzin dziennie zajęć z uczestnikami.

Na podstawie Ewidencji uczestników oraz list obecności stwierdzono, że uczestnicy będący mieszkańcami Gmin, z którymi Gmina Chojna podpisała porozumienia nie uczęszczają na zajęcia w okresie wolnym od zajęć szkolnych lub biorą w nich udział 2-3 razy w tygodniu. Przyczyną niskiej frekwencji tych osób na zajęciach oferowanych przez Środowiskowy Dom Samopomocy w Chojnie jest niezapewnienie przez Gminy ościenne usługi transportowej oraz brak możliwości skorzystania z transportu publicznego. Skutkuje to niewykorzystaniem w pełni miejsc zapewnianych przez ośrodek wsparcia i finansowanych z budżetu państwa oraz brakiem możliwości pełnej realizacji działań przyjętych w indywidualnym planie postępowania wspierająco-aktywizującego. Kierownik ŚDS w Chojnie przedstawiła informacje o podejmowaniu rozmów z przedstawicielami Gmin, w celu rozwiązania tej sytuacji. W toku kontroli wskazano na konieczność kontynuowania działań zmierzających do poprawy frekwencji na zajęciach uczestników będących mieszkańcami Gmin ościennych.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Chojnie zlokalizowany jest w miejscu zapewniającym spokój i bezpieczeństwo uczestnikom zajęć. Placówka mieści się w piętrowym budynku, stanowiącym własność Gminy Chojna. Teren wokół placówki został zagospodarowany na miejsce rekreacyjno-wypoczynkowe dla uczestników środowiskowego domu samopomocy. Jednostka spełnia standard określony w § 18 pkt 2 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy, dotyczący powierzchni użytkowej przypadającej na 1 uczestnika (nie mniej niż 8 m²). Struktura pomieszczeń jest zgodna z § 18 pkt 5 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy. Pomieszczenia wyposażono w meble, sprzęty i artykuły niezbędne do prowadzonych w nich zajęć wspierająco-aktywizujących oraz udogodnienia dla osób niepełnosprawnych.

Skontrolowana dokumentacja indywidualna uczestników oraz dokumentacja zbiorcza spełnia wymogi określone w § 24 przywołanego rozporządzenia. Indywidualny plan postępowania wspierająco-aktywizującego jest realizowany w porozumieniu z uczestnikiem lub jego opiekunem, stosownie do zapisów § 13 ust. 1 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Chojnie prowadzi stałą współpracę z rodzinami i opiekunami uczestników w celu zapewnienia podopiecznym efektywnego udziału w zajęciach oraz rozwiązywania ich bieżących problemów m.in. poprzez spotkania indywidualne i grupowe, dotyczące wymiany informacji w zakresie organizacji pracy placówki, planowanych przedsięwzięć, stanu zdrowia fizycznego i psychicznego

uczestników, obecności na zajęciach itp. Rodziny i opiekunowie uczestników mają również możliwość udziału we wspólnych wyjazdach, wycieczkach i spotkaniach.

Zgodnie z § 12 ust.1 i 2 Regulaminu Organizacyjnego Środowiskowego Domu Samopomocy w Chojnie bezpośredni nadzór nad funkcjonowaniem domu sprawuje kierownik.

W związku z ustaleniami kontroli, na podstawie art. 128 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej

zalecam:

jako zalecenie znaczące:

dostosowanie wskaźnika zatrudnienia pracowników zespołu wspierająco-aktywizującego do standardów określonych w § 12 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy.

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej jednostka kontrolowana, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, może zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia.

Proszę o przekazanie informacji o sposobie realizacji powyższego zalecenia w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

z up. Wojewody Zachodniopomorskiego
Dawid Krystek
II Wicewojewoda Zachodniopomorski

– właściwy podpis na oryginale –

Do wiadomości:

Pani Barbara Rawecka
Burmistrz Gminy Chojna